

تبلیغات محیطی و نامهربانی با محیط زیست

ایجاد اغتشاشات بصری نوعی تخلف از مقررات اجتماعی است که بر اثر پایبند نبودن برخی از شهروندان ایجاد می شود. نصب انواع پوسترها و بنرهای تبلیغاتی در ابعاد کوچک و بزرگ که فاقد معیارهای زیباشناختی است در گوشه و کنار، به نوعی موجب سلب آسایش روح و روان شهروندان شده است. نصب برچسب های تبلیغاتی روی در و دیوار شهر تجاوز به حریم محل زندگی شهروندان است. تراکم تبلیغاتی که مغایر با استاندارد باشد زمینه آزدگی و دزدگی مخاطبان را فراهم ساخته و به مرور زمان از شمار مخاطبان خواهد کاست و فقدان جذابیت عمده تبلیغات اثربخش بازاریابی را تحت الشعاع قرار می دهد. به اعتقاد کارشناسان، تبلیغات محیطی گذشته از دستاوردهای اقتصادی برای صنعت جوامع، در برخی از شهرها به معضلی قابل توجه و پیگیری تبدیل شده و ضمن آلایندگی سطح شهر و ایجاد آلودگی های بصری، تاثیرات مخربی هم بر بهداشت روانی و جسمی شهروندان داشته است.

این روزها تبلیغات بهترین روش برای معرفی کالا و خدمات شرکت های تولیدی و خدماتی است و شاید به همین دلیل است که بیلبوردهای شهری این روزها در انحصار کامل تبلیغات قرار دارند، اما در این میان گروهی هم هستند که ترجیح می دهند به جای صرف هزینه های میلیونی برای تبلیغات روی بیلبوردهای شهری از روش آسان تر، کم هزینه تر و مقرون به صرفه تری برای معرفی کالا و خدمات خود بهره ببرند؛ همان هایی که در منازل و مجتمع های مسکونی و دیوار خانه ها از تیررس تبلیغات شان در امان نیستند، همان هایی که به واسطه نوع تبلیغات شان در آلودگی بصری شهر سهمی دارند.

اگر یک روز صبح فاصله خانه تا محل کارتان را پیاده طی کنید و به در و دیوار محله، خیابان و مسیری که در آن هر روز تردد می کنید با دقت بیشتری بنگرید در خواهید یافت که درب بسیاری از خانه ها، نمای فروشگاه ها، تابلوی اعلانات، تیرهای روشنایی، معابر، علمک های گاز و ... پر است از تبلیغات تاکسی تلفنی، قالی شویی، مطب پزشکان، آموزشگاه های کنکور و ده ها پوستر و آگهی تبلیغی دیگر که بدون اجازه و رضایت شهروندان بر در و دیوار منازل و املاک شخصی آنان چسبانده شده است. استفاده کنندگان از این روش با صرف هزینه ای اندک و به کارگیری چند نفر آگهی پخش کن، محدوده ای نسبتاً وسیع را از تبلیغات خود مطلع می کنند. به راستی راه جلوگیری موثر از زیاده خواهی و تجاوز آشکار صاحبان این تبلیغات غیرمجاز چیست؟ آیا برخوردهای قانونی و قضایی راهکار نهایی است و یا فرهنگ سازی عمومی؟ به

همان میزان که آلودگی محیط زیست و آلودگی صوتی برای جامعه شهری مضر و خطرناک است، آلودگی بصری نیز به همان اندازه و شاید بیشتر از آن خطرآفرین است، زیرا آلودگی بصری تاثیر مستقیمی بر آرامش روحی و روانی جامعه شهری دارد. بالا بردن فرهنگ بصری جامعه نیاز به بررسی‌های دقیق و کارشناسانه‌ای دارد که همکاری‌های بسیار بالایی را از ارگان‌ها و سازمان‌های دست‌اندرکار در این امور می‌طلبد.

طبق ماده ۹۲ و تبصره ۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، نوشتن هر نوع مطلبی یا چسباندن هر نوشته‌ای بر روی دیوارهای شهر که مخالف مقررات باشد ممنوع است مگر در محل‌هایی که شهرداری برای نصب و چسباندن اعلانات معین می‌کند البته در این محل‌ها فقط باید به نصب و چسباندن آگهی اکتفا کرد و نوشتن روی آن نیز ممنوع است. دیوار نویسی، چسباندن تبلیغات و اعلامیه‌ی اموات بر در و دیوارهای شهر معضلی است که باعث آلودگی بصری در سطح شهر می‌شود. با وجود اینکه قانون به صراحت این موضوع را مشخص کرده و آسیب زدن به اموال عمومی را جرم محسوب کرده است اما شاهد تبلیغات روز افزون مراکز آموزشی و تجاری بر درو دیوار شهر هستیم که باعث آلودگی بصری و زشت شدن چهره شهر گردیده است. این رویه سبب آسیب به سیمای شهری شده و هزینه زیادی بر شهرداری و شهروندان تحمیل می‌کند. بخش دیگر تبلیغات کاغذی شامل توزیع و پخش تراکت است که در برخی از نقاط شهر شاهد آن هستیم. حفظ حقوق شهروندی، حفظ زیبایی بصری شهر، رعایت بهداشت و نظافت شهری و همچنین حفظ محیط‌زیست و جمع‌آوری کاغذهای تبلیغاتی جهت بازگرداندن به چرخه بازیافت چهار حوزه مهم در تنظیف شهری می‌باشند. به طور کلی نصب تبلیغات بر روی مبلمان شهری از جمله تیرهای چراغ برق، چراغ‌های راهنمایی، علائم راهنمایی، تابلوهای بیمارستان‌ها، تابلوی مدارس و سایر موسسات آموزشی، تابلوهای نام معابر، صندوق‌های پست، باجه‌های تلفن، پست‌های برق، المان‌ها، شاخه درختان، کلیه دیوارهای شهر و ... غیرمجاز بوده و متخلفان، تعدی‌کننده به حقوق عمومی و قانون محسوب می‌شوند.

سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین بخشی از وقت و نیروی انسانی خود را معطوف به پاکسازی دیوارها و امحاء تبلیغات غیرمجاز می‌کند. بعد از توزیع تراکت‌ها سطح معبر پوشیده از برگه‌های تبلیغاتی می‌شود که برای پاکسازی و بازگرداندن محیط به حالت اولیه، این سازمان متحمل هزینه مازاد خواهد شد. اعمال قانون با این مراکز توزیع‌کننده تراکت نیز در دستور کار سازمان است. در همین راستا واحد پیشگیری از تخلفات شهری سازمان به واحدهای تجاری و آموزشی متخلف اخطاریه ابلاغ می‌کند که طبق قانون با آنان برخورد خواهد شد. مهم‌ترین گام

برای حفظ سیمای شهری، مشارکت مردم به ویژه واحدهای تجاری، خدمات‌رسان و آموزشگاه‌ها در رعایت قوانین مربوط به مدیریت پسماند است. مشارکت مردم در زمینه حفظ محیط زیست شهری بسیار مهم است. داشتن شهری زیبا حق هر شهروند است و تبلیغات قانونمند و فضاسازی ضابطه مند کمک خواهد کرد که منظر شهری سامان یافته و آرامش فکری برای شهروندان ایجاد شود. به شهروندان محترم توصیه می شود از مراکزی که به شیوه های درست و صحیح کالاهای خود را تبلیغ می کنند، خرید نمایند. زیرا رعایت کردن شیوه صحیح تبلیغات نشانه کیفیت مطلوب آن کالا است. این رفتار شهروندان باعث می شود سایر افرادی که اقدام به تبلیغات کالاهای خود از طریق توزیع تراکت و چسباندن آگهی های خود می نمایند از این رفتار اشتباه دست بردارند و همراه با سایر تولید کنندگان در مکان های مجازی که شهرداری تعیین کرده است نسبت به معرفی کالای خود اقدام نمایند.

علیرضا صفاری

کارشناس برنامه ریزی و توسعه

سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین